

Datum: 2026-04-16

Diarienummer: Ku2025/ 01252

Vår referens:
mia.ahlgren@funktionsratt.se

Mottagare:
ku.remissvar@regeringskansliet.se
ku.md@regeringskansliet.se

Funktionsrätt Sverige yttrande över Distribution av radio och tv SOU2025:116

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 54 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Sammanfattning

Utredningen har haft uppdrag att kartlägga distribution av radio- och tv-program över internet och i marknät, och vid behov lämna förslag på åtgärder som bland annat omfattar kvalitet, hög säkerhet, robusthet och tillgänglighet oberoende av distributionsform. Utredningen föreslår en ny lag om framhävande av medietjänster av allmänintresse.

Funktionsrätt Sverige anser i likhet med regeringen¹ att tillgång till korrekt och begriplig information är livsavgörande i ett oroligt omvärldsläge, men utredningen har missat att kartlägga distribution av tillgänglighetstjänster och saknar ett funktionsrättsperspektiv för att säkerställa att hela befolkningen får tillgång till begriplig och användbar information och kommunikation i ett krisläge. FN har lämnat flera skarpa rekommendationer till Sverige och EU när det gäller krisberedskap, och Public Service har ett särskilt uppdrag för beredskap och tillgänglighet.

Om en särskild lag är nödvändig för att säkerställa att hela befolkningen har tillgång till public services radio och tv i krissituationer, så måste den föregås av kartlagda behov och säkerställa tillgången till distribution av tillgängligt och begripligt innehåll till alla innevånare i hela landet.

---

¹ Pressmeddelande regeringskansliet 15 december 2025
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/12/distributionsutredningen-har-lamnat-sitt-delbetankande-till-regeringen/>

Funktionsrätt, tillgänglighet till medier och kommunikation i nödsituationer och inom EU

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, funktionsrättskonventionen, har antagits av 193 stater inklusive EU. I Sverige gäller konventionen sedan 2009. I mars 2024 träffade regeringen FN:s övervakningskommitté och fick skarpa rekommendationer², däribland några som gäller tillgänglighet och yttrandefrihet kopplat till beredskap (para 22, 26, 46).

Även EU har antagit funktionsrättskonventionen och fick 2025 rekommendationer från FN. Särskilt relevanta för denna remiss är de som rör artiklarna 9, 11 och 21³ (para 27, 31, 53 b). EU har tillsammans beslutat om flera direktiv som rör tillgänglighet – däribland direktiven för audiovisuella tjänster (AVMS), webbtillgänglighetsdirektivet och den så kallade europeiska Tillgänglighetslagen (EAA), och det finns fler. I AVMS artikel 7 kopplas tillgänglighet direkt till nödsituationer (emergency) och i EAA finns krav på tillgänglighet kopplat till nödnumret 112. I båda dessa direktiv har det pågått överträdelseförfarande relaterade till bland annat begränsningar i grundlagar. För EAA är överträdelseförfarandet fortfarande öppet när det gäller bland annat förhållande till andra rättsakter (artikel 24) och nödnumret 112. Konkret handlar det om att det ska finnas tillgång till begriplig information och kommunikation både via text, ljud och bild för personer som behöver antingen ljud och/eller bild för att ta till sig innehåll och kommunicera.

Sveriges regering och riksdag har alltså frivilligt bundit sig till konventionens normer och åtaganden, men FN:s expertkommitté betonade 2024 i sitt slutanförande att staten inte tycks förstå dessa åtaganden. De rekommenderade en reformagenda, med stöd från funktionsrättsorganisationer, men vi ser inga tecken på att en sådan är planerad trots att rörelsen kommit med konkreta förslag⁴.

Funktionsrätt Sverige konstaterar att inget av dessa åtaganden framgår av betänkandet. Vi ser också med stor oro på andra processer som pågår kring EU:s rättsakter där tillgänglighet sätts på undantag och ibland till och med försämras. Det rör, förutom de ovanstående bristerna, till exempel försämrade regelverk för tillgänglighet inom byggd miljö, tillsyn av upphandlingsdirektivens krav på tillgänglighet och genomförande av EIDAS-förordningen samt AI-förordningen.

---

² Concluding observations 2024 <https://docs.un.org/en/CRPD/C/SWE/CO/2-3>

³ Concluding observations EU 2025 <https://docs.un.org/en/CRPD/C/EU/CO/2-3>

⁴ Funktionsrätt Sverige [förslag till reformagenda för funktionsrätt 2026](#)

Synpunkter på vissa förslag i betänkandet

Synpunkter på kartläggning (kap 5), beredskapskrav (kap 6), säkerhet och robusthet (kap 7) samt prioritering av datatrafik (kap 8)

Funktionsrätt Sverige tillstyrker samordning med Myndigheten för civilt försvar samt PTS. Men regeringen behöver skärpa och förtydliga styrning av myndigheternas uppdrag till att omfatta, **säkerställa och prioritera tillgänglighet** för personer som möter funktionshinder.

Funktionsrätt Sverige noterar att tillgänglighet som ett åtagande enligt funktionsrättskonventionen saknas. I direktiven till utredningen liksom i betänkandet tycks begreppet tillgänglighet förstås i betydelsen teknisk åtkomst till internet eller marknät. I såväl funktionsrättskonventionen, i artikel 7 i direktivet för audiovisuella medietjänster, samt i flera av EU:s unionsakter används begreppet tillgänglighet kopplat till åtkomst genom till exempel undertexttext, uppläst text, ljudbeskrivning (audio description), teckenspråkstolkning och begripligt språk (i tal och text).

Det finns krav på tillgänglighet i funktionsrättslig betydelse på public service, och såväl MCF som PTS har särskilda uppdrag kopplat till funktionshinderpolitik som ska utgå från funktionsrättskonventionen. Men i utredningen saknas beskrivning av detta i kartläggning, beredskapskrav, i relation till säkerhet och robusthet samt i prioritering av datatrafik. Dessvärre tycks varken MCF eller sektorsmyndigheten PTS sett sambandet med tillgänglighet i utredningen, eller i sina uppdrag som rör exempelvis cell broadcast. Vi har kontaktat myndigheterna och begärt redovisning av deras uppdrag som nämns i utredningen.

Public service till hela befolkningen i hela landet (kap 9)

Funktionsrätt Sverige noterar att utredningen helt verkar bortse från hur olikheter i befolkningen påverkar distribution av innehåll. Självklart ska innehåll från public service prioriteras för att nå hela befolkningen i hela landet i krissituationer. Men utredningen har inte fördjupat sig i distribution av tillgänglighetstjänster. Hur ska innehåll i radio distribueras till personer som inte hör i en krissituation, eller viktigt meddelande till allmänheten (vma) i form av en text på en tv-skärm för den som inte ser?

Framhävande av innehåll av allmänintresse som tillhandahålls över internet (kap 11)

Funktionsrätt Sverige anser att tillgång till korrekt och begriplig information är livsavgörande i krissituationer oavsett om det rör en pandemi, katastrof pga klimatförändringar, terrorhot, krig eller liknande.

Om det behövs en särskild lag för att framhäva innehåll för att säkerställa tillgången så måste den kopplas till krav på tillgänglighetsfunktioner för

personer som möter funktionshinder. Staten ska säkerställa och prioritera att innehållet i public service är tillgängligt och begripligt innehåll i krissituationer genom hela distributionskedjan och avsett plattform.

Utredningen fokuserar på artikel 7 a) och 7 b) i AV-direktivet, men går inte in på det huvudsakliga innehållet i artikel 7 om tillgänglighet trots att punkt 5 kopplar direkt till kriskommunikation⁵. Skrivningarna i förslaget under 11.6 om leverantörers eget ansvar och undantag för "oproportionerligt betungande" användargränssnitt med få användare **är oacceptabla om de innebär begränsad tillgång till innehållet**. Vi ser inte att utredningen sätter tillgänglighetskrav i relation till e-handel och yttrandefrihetsgrundlagen, trots att frågan har utretts tidigare⁶.

Avslutande kommentar

Funktionsrätt Sverige konstaterar att det åter saknas en konsekvensbeskrivning utifrån människorättsmodellen av funktionshinder. När personer med funktionsnedsättning nämns så ger det sken av att personer saknar kompetens, medan det i själva verket handlar om rätten till tillgång för förutsättningar att förstå och använda livsavgörande information och kommunikation i samband med olika slags nödsituationer.

Bristerna när det gäller distribution av radio- och tv i Sverige, går tillbaka till Digitaltv-övergången där inriktningen var att digitalisering skulle gå fort utan ansvar för staten, medan Storbritannien gjorde helt andra bedömningar. De tillsatte en utredning för att identifiera behov av särskilda insatser för att säkerställa tillgång och tillgänglighet till radio och tv. Kommersiella aktörer samarbetade för att ta fram digitaltv-boxar med tillgänglighetsfunktioner, standarder och satsningar i programföretagen. BBC fick uppdraget att distribuera utrustning och säkerställa utbildning i de hushåll som hade identifierats ha behoven. Idag nästan 20 år senare kanske det äntligen är dags att staten säkerställer att alla har tillgång till medier och kommunikation i en krissituation, även i Sverige.

Med vänliga hälsningar

Nicklas Mårtensson
Ordförande Funktionsrätt Sverige

---

⁵ AV-direktivet artikel 7 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02010L0013-20250208#enc_1

⁶ Funktionsrätt Sverige remissvar Tillgänglighet i mediegrundlagarna <https://www.regeringen.se/contentassets/4646544fb95c460aa6c276304cf54d70/funktionsratt-sverige.pdf>